

BAKIŞ AÇISI, İMAN VE DALGALAR

Prof. Dr. Mustafa TEMİZ

*Bir topluluk kendi durumlarını
değiştirmedikçe, Allah (CC) onların durumlarını değiştirmez.
Âyet*

“Mü'min Allah'ın (CC) nûru ile bakar. Onun ferâsetinden^p sakınınız!..”

Üstünlüğün Ölçüsü

Herkesin bilgisi, birikimi ve anlayışı, bakış açısına göre şekillenir.

Doğrudan doğruya yalnızca “*Kitap*” dendiğinde kültür ve bilgi birikimine bağlı olarak bir insan ilk anda romanları, hikâyeye kitaplarını, edebî kitapları, bir öğrenci ise daha çok ders kitaplarını ve benzerlerini, ardında da o konuda kafasında uyanan kendisine uygun bilgi ve çağrışımları hatırlar. Dinî kavramlarla uğraşan ve din konularına yoğunlaşmış bir din adamı ise, çoğu kere 4 büyük kitaptan bir ya da bir kaçını, o konudaki bilgi ve görüşlerini düşünür.

Bir Müslüman ise, genellikle dinî ortamlarda, daha çok kitap dendiği zaman Kur'an'ı anlamakta ve kafasında ona uygun bilgi ve çağrışımlar doğmaktadır. Dolayısıyla, her hangi bir konudaki üstünlüğün ölçüsü bakış açısına çok bağlıdır. Bu yüzdendir ki, olaylara çok farklı bakış açıları ile bakabilenler, zengin ufka sâhip olanlardır. Bu nedenle olaylara tek bir bakış açısından bakanlarla değişik açılardan bakanların bilgi, anlayış ve kavrayışları elbette bir tutulamaz. Meselâ, hastalarına sırf bilimsel olarak yaklaşan doktorlar ile ‘*ilimle*’ yâni hem bilimsel hem de mânevî açıdan yaklaşan doktorlardan siz hangisini tercih edersiniz?

Öyleyse, sırf kendi bakış açımızla yorumladığımız madde ve olaylara karşı, başkalarının daha farklı bakış açıları olacağını da bilmemiz gerekiyor. Çünkü bilgi, anlayış ve kavrayış, ilim, bilim, maddî ve mânevî olaylara karşı bakış açıları oranında çoğalmaktadır. Bu yüzdendir ki, her zaman bir bilenden daha fazla bir bilen, bir güçlü olandan daha güçlü olan biri mutlaka çıkar.

Desene Bütün Ömrün Boşa Gitti!..

Mûsâ (AS)^{*}'ın, bakış açısı şerî hükümlere dönük olduğu için, bâtınî ilimde Hızır (AS) ile boy ölçüşemediğini bilmeyen yoktur. Konu Kur'an'da Kef Sûresi'nde geçiyor¹.

Necmettin Şâhinler, Fransızlar'ın “*İhtişam baktığında değil, bakışında olmalı!..*” şeklinde bir sözünden bahsetmekte ve bir hapishânin demir parmaklıklarından dışarı bakan iki

---

^p ferâset: *Anlayışlılık, çabuk sezis.*

^{*} AS kısaltması, “*Aleyhisselâm-Selâm üzerine olsun.*” demektir.

¹ **Türkçe Kur'an-ı Kerim (Diyânet Meali)**, Alındığı İnternet Elektronik Adresi,
http://www.kuran.gen.tr/?x=s_main&y=s_middle&kid=1&sid=18, En Son Erişim Târihi: 27.11.2012.

mahkumdan birinin gökteki yıldızları, diğerinin ise, yerdeki çöplükleri gördüğünü zikrettikten sonra *Mevlânâ*'dan ana fikri şu olan kıssayı nakletmektedir²:

“Kendini beğenen ve ilmine çok güvenen bir dil bilgini bir boğazda karşıdan karşıya geçmek için bir kayığa biner. Yolculuk sırasında kayıkçıya döner ve onu biraz da küçümseyerek ‘Sen, ey kayıkçı!.. Hiç gramer okudun mu?’ diye sorar.”

“ Kayıkçı ‘Hayır!..’ deyince, kendini çok beğenen bilgin, ‘Yazık!..’ der ve devam eder ‘ Yarı ömrün boşa gitmiş!..’

“Kendini beğenmiş bilginin bu tavrı kayıkçıyı fenâ halde rahatsız eder ama bunu hiç de belli etmez.”

“Olacak bu ya!.. Biraz sonra ansızın bir rüzgâr çıkar, kayığı tehlikeli bir girdâba sokar. Kayık batma tehlikesi ile karşı karşıyadır.”

“Soru sorma sırasının kendine geldiğini gören kayıkçı, bu kendini beğenmiş bilgine döner ve ‘Ey bilgin!.. Hiç yüzme bilir misin sen? der. Bilginin telaşla ‘Hayır!..’ demesi üzerine, kayıkçı cevâbı hemen yetiştirir: ‘Desene bütün ömrün boşa gitti!..’

Bu yüzdendir ki, “*bakış açısı*” dendiği zaman, insanın kendisi dışındaki varlıklara ilişkin maddî ve mânevî olaylarla ilgili olarak kalbinde belli bir hedefe yönlendirdiği niyet, düşünce ve birikimler anlaşılıyor.

Üstünlük ve beceri bakış açısı doğrultusunda gelişir. Onun için bir kimse sırf kendi kendini düşünerek kimseye yukarıdan bakmamalı!.. Bu sebeptendir ki, bugünkü modern bilim ve teknolojiye gelişmelerin ve insanların maddî ve mânevî ilerlemelerinin tümünün, bütün insanların değişik bakış açılarının bir sonucu olduğu da açıktır.

Bakış Açısı ve İman

Bakış açısını en etkin şekilde değiştiren olgulardan biri din değiştirmektir. Hz. Ömer (RA)’ın Müslüman olmadan ve Müslüman olduktan sonraki bakış açıları çok farklıydı. Bunu onun sık sık anlattığı şu sözlerinden anlıyoruz:

Hz. Ömer (RA)’ın aklına geldiğinde aşağıdaki şekilde anlattıkları bakış açısı bakımından bana çok çarpıcı geliyor. O sık sık şöyle anlatmaktadır:

Hayâtımda aklıma gelen iki olay var ki birinde çok üzülüyorum, birinde de yaptığım işi çok komik buluyor ve bu hâlime gülüyorum. Üzülüğüm husus şu:

Câhiliye Devri’nde kız çocuğumu diri diri toprağa gömmek üzere çukur açmak için toprağı kazarken gözüme toprak sıçradı. Kızım dayanamayıp gözümdeki torakları çıkarmak istedi, tam o sırada onu çukura iterek diri diri çukura gömdüm. Bu aklıma geldiğinde çok üzüntü duyuyorum.

² Şâhinler, N., Musâ ile Yürümek, Furkan Yayınları, Trabzon, 1998.

Güldüğüm olay da şu:

Yine Câhiliye Devri'nde elma şekerinden put yapar tanrı diye ona tapardık, bir müddet sonra da onu afiyetle yerdik...

Bu iki olayı bir arada düşündüğümüzde, din değiştirmenin, hele hele bâtil bir dinden gerçek bir dine geçildiğinde bakış açılarının nasıl etkin bir şekil ve şiddette değiştiğini göreceksiniz. Şüphesiz bu olayda işin sır noktasının Peygamber (SAV) Efendimiz'in "Mü'min Allah'ın (CC) nûru ile bakar. Onun ferâsetinden sakınınız!.."

Umeyr İbni Vehb, Peygamberimiz (SAV) Efendimiz'i öldürmek için Bedir Savaşı'nda esir düşen oğlunu kurtarmak bahânesiyle, silahlanarak Medine'ye gelir. Hz. Ömer (RA):

"Bu Allah'ın, (CC), düşmanı Umeyr İbni Vehb'dir. Vallâhi o, sâdece bir kötülük için gelmiştir."

"Gidin Resûllullah (SAV)'in yanında durun... Dikkatli olun ki, bu pis hilekâr ona bir kötülük etmesin!.." deyip kendisi de Resûllullah (SAV)'in yanına varır:

*"Ey Allah'ın Resûlü!.. Allah'ın (CC) düşmanı **İbni Vehb** kılıcını kuşanarak gelmiş. Ben onun sâdece kötülük için geldiğini tahmin ediyorum."* der.

Resûllullah (SAV) Hz. Ömer'e:

"Onu benim yanıma getir." emrini verir.

Hz. Ömer Vehb'in yanına gider, yakasından tutar ve kılıcının bağını boynuna geçirip Resûllullah (SAV)'in yanına götürür. Peygamber (SAV), İbni Vehb'e çok iyi davranır. Bâzı sırlarından da haber verince, bundan etkilenen ve Peygamber (SAV) Efendimiz'in gerçekten Peygamber olduğuna kanat getiren, İbni Vehb:

"Şahâdet ederim ki, sen Allah'ın elçisisin!.." der ve Müslüman olur. Umeyr'in Müslüman oluşu, Müslümanları çok sevindirir. Hz. Ömer:

"Umeyr, Resûllullah'a ilk geldiğinde, domuz bana ondan daha sevimli idi. Bu gün ise, o bana oğullarımdan daha sevimlidir." diyordu.

Çünkü, îman bir nurdur ki, bakış açılarını olumlu yönde değiştirir. İşte bu yüzden Ömer'in Umeyr'e karşı bakış açısı değişmiştir.

Umeyr'in Müslüman olması hâdisesi, Târih'te olmuş birçok hâdiselerden yalnız bir tânesidir. Asıl üzerinde durulması gereken nokta şudur:

Umeyr'in îmana gelmeden ve îmana gelerek din ve îman kaynağı olan Hz. Muhammed (SAV)'i tasdik ettikten sonraki durumunu göz önüne alacak olursanız, onun da inanç durumuna göre, nasıl tam yüzde yüz değişmeye uğradığını göreceksiniz.

Umeyr'in, Hz. Muhammed Mustafa (SAV) Efendimiz'i öldürme niyetinde iken sâhip olduğu bakış açısını, “*Şahâdet ederim ki, sen Allah'ın elçisisin!..*” dedirtecek kadar değiştiren şey nedir? Bir düşününüz!..

İşte bu, onun kalbini değiştiren îmanıdır.

Bu nedenledir ki îman, kişinin bakış açısını yüzde yüz değiştirebilir, negatif (olumsuz) durumdan pozitif (olumlu) duruma dönüştürür.

Dolayısıyla, Umeyr'in, Müslüman'lara, îmana gelmeden ve inandıktan sonraki bakış açıları da, son derece farklı olmuştur.

Ahmed Hulûsi, Allah'ın (CC[^]) Bakış Açısı'nın mutlak olduğunu ve şunları yazıyor:

Yaşamda 2 bakış açısı vardır:

1) Allah'ın (CC) indindeki Allah'ın bakış açısı, 2) Yaratılmışların bakış açıları...

“*Allah'ın bakış açısı*” ise mutlakdır; gerçektir; kesindir; hakîkatin tâ kendisidir.”

“*Yaratılmışların bakış açıları*”, yaratılmışların sayısındadır. Ve izâfidir, göreseldir, her birine göredir!..” diyor Ahmed Hulûsi Bey³.

Durum Değişikliği

Günlük yaşamımızda “*değişim*” sözünü çok duymuyor muyuz? Evren ve Hayâtımız hep durum değişikliklerinden oluşuyor.

Günümüzdeki bilim alanında kümeler, yığınlar çokluklar oluşturan parçacıkların “*değişim pozisyonuna*” da ‘Durum’ deniyor. Bilimde *Durum Yoğunluğu* kavramı çok önemlidir.

Bu husûsta Allah'ın (CC) Kur'an'da bizi:

“*Bir topluluk kendi durumlarını değiştirmedikçe, Allah (CC) onların durumlarını değiştirmez.*” âyeti ile uyardığını söyleyebiliriz⁴. Doktorlarımızın sağlıklarımız hakkında da bâzen yaşam biçimimizi değiştirmemiz hâlinde tedâvi olacağımızı söylemiyorlar mı?

Bir parça maddî ve mânevî bilgilere sâhip olanlar şöyle küçük bir araştırmayla, bu âyetin bugünkü modern bilimdeki gelişmelerin ve insanların maddî ve mânevî ilerlemelerinin de sırrını taşıdığını, hemen görebilirler:

Bugün, kabaca söylemek gerekirse, modern bilimin temelini elektronun enerji seviyelerinin değişmesine dayandığı bilinmektedir. Tersine ifâde etmek istenirse, bugünkü

[^] CC kısaltması, “*Celle Celâlühû - O'nun şânı çok yücedir.*” demektir.

³ Hulûsi, A., Mesajlar, Alındığı elektronik posta adresi, <http://www.angelfire.com/ut/fatih3/ahhu/ahmethulusi.htm>, En son ulaşım târihi: 06.06.2011.

⁴ Ra'd Sûresi, âyet 11.

bilimin açıklamalarına göre, elektronların Durum Yoğunluğu ve onların enerji durumlarını değiştirmek mümkün olmasaydı, bilimde hiç bir ilerleme olmayacaktı. Meselâ, geceleri evlerimizi aydınlatan şu flooresan lambalardan çıkan ışık olmayacağı gibi, insanların da, meselâ, hiçbir şeyi renkli olarak görmeleri de mümkün olmayacaktı.

Âyetin işâret ettiği maddî yöne âit gelişmelere bu basit örnekle işâret ettikten sonra, âyetin asıl insanlar için olan boyutuna geçelim.

Âyet, insanlar için de şaşırtıcı bir dinamikliği işâret ediyor. İnsan hayâtının yenilenmesinin esâsı, her şeyden önce insanın kendi içinde saklıdır. Dünyâya azim ve ileri görüşlülükle (ferâsetle) bakan bir kimseyi, ne kadar kötü olursa olsun, şartlar aslâ dize getiremez. Tam tersine böyle **kimseler**, hayattan öyle ya da böyle, faydalanabilir ve muvaffak olurlar.

Bu cümleyi yorumlarken, ana fikri *İmam Hasan el Benna*'ya âit olan şu cümleyi okuyunuz:

“Toprağın derinliklerine gömülü olan bir tohumun toprağı yara yara bütün engelleri aşarak, kendisi için büyük olan bir geleceğe, Güneş ışığına ulaşmasını düşününüz!..”

Evren ve hayat her an hep durum değişikliğinden ibâret değil mi? Özel anlamda insanlar siyâsette bile değişimden yana olmuyorlar mı?

Su Terâzisi

Allah'ın (CC) bakış açısına yaklaşma derecesi, Kur'an'a ve Peygamberimiz (SAV[♥]) Efendimiz'in Sünnet'ine (Orta Yol'a) uyma derecesinde olur. Kur'an'a ve sünnetlere ne derece uyabiliyorsanız, Allah'ın (CC) bakış açısına (murâdına) o derece uyuyorsunuzdur.

Bu yaklaşımı insan, kalbini kontrol ederek sağlar. Kalp ve beyin iş birliği içinde çalışırlar. Bakış açısına göre meydana gelen her türlü fikir, düşünce ya da iş kalbe etki ederek bu etkilerin cinsine uygun olacak şekilde beyin tarafından pozitif ve negatif dalgalar üretilir. Bu dalgalar, vücûdun en ücrâ köşelerine kadar olmak üzere, uzaya yayılırlar⁵.

Su terâzisine dikkat ediniz!.. Duvarcı ustalarının çok kullandıkları su terâzisi dengede olduğunda, su kabarcığı terâzinin tam orta noktasında bulunur. Bu durum, meselâ Kur'an'a ve Peygamberimiz (SAV)'in yol ve Sünnet'ine uyularak kazanılan pozitif dalgalarla kalbin kazandığı mutluluğun (kalb-i selîmin) derecesini temsil edebilir.

Kur'an'dan, Peygamberimiz (SAV)'in yol ve Sünnet'inden ayrılarak kazanılan aşırılıklarla kalbin dengesi kaybolur. Aşırılıklar hem pozitif ve hem de negatif dalgaları değiştirirler. Kalbin dengeden ayrılmasının ölçüsü, aşırılıkların derecesine bağlıdır.

♥ SAV kısaltması, "Sallâllâhü Aleyhi ve Sellem - Allah O'na salât etsin." demektir.

⁵ Temiz, M., **Olumlu Olumsuz Dalgalar Ve Mutluluk**, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, <http://gayalo.net/dosyalar/Olumlu%20Olumsuz%20Dalgalar%20Ve%20Mutluluk.pdf> YA DA <http://mtemiz.pamukkale.edu.tr/bilim/OLUMLU%20OLUMLSUZ%20DALGALAR.pdf>, En Son Erişim Târihi: 26.12.2012.

Denge bozukluğu, su terâzisinin dengesinin bozulup su kabarcığının terâzinin ya sağ tarafına doğru ya da sol tarafına doğru kaymasına benzer. Terâzinin sağ ucu kalbin dengesinin aşırı pozitif dalgalarla, sol ucu ise aşırı negatif dalgalarla bozulduğu en uç noktaları temsil edebilir.

İnsanın bizzat kendi vücûdunun gelişimi, aşırılıkları oranında üretilen dalgalardan etkilenir. İnsan sağlıklı gelişimini denge hâlinde Kur'an ve Sünnet'e uygun pozitif dalgalarla sağlar.

Kalbe etki eden pozitif ve negatif dalgaları doğuran hususları biraz daha açmak mümkündür:

Bakış açılarına göre bu hususlar başlangıçta çevreden gelen etkiler, içten gelen etkiler diye ikiye ayrılabilir.

İçten gelen etkiler biraz daha detaylıdır.

Bir kere kişinin bilgi ve eğitim durumuna göre kalbine çeşitli duygular gelir. Bunlar, ya Allah (CC) ve meleklerden gelen ilhamlar ya şeytanın vesvesesinden ya da insan şeytanlarının etki ve telkinlerinden meydana gelirler.

Her nereden gelirse gelsin, Orta Yol anlamına gelen Sünnet'in dışındaki bütün bu uyarılar, aşırılıkların tipine göre, kalbi denge durumundan ayırarak ya sağ taraftaki bir aşırılığa ya da sol taraftaki bir aşırılığa sürükleyerek Kur'an ve Sünnet dalgalarından ayırırlar. İnsana düşen şey, bir kedinin fâreyi gözlemedeki sessiz ve uyanık hâli gibi, devamlı olarak hareketlerini ve kalbini gözlemesidir.

Kalbin gözlenmesi, kolay olmayan bir iş olduğu için Peygamberimiz (SAV) bir savaştan Medîne'ye dönerken, "*Küçük savaştan büyük savaşa geldik.*" şeklindeki o meşhur hadisini söyleyerek konunun önemi açısından uyarıda bulunmuştur. Bu hadise göre, kalbin dengede tutulması için küçük irâdemizi kullanarak nefisle girişilen mücâdele, büyük bir savaş olarak nitelendirilmiştir.

Mü'minler, terâzideki su kabarcığının denge durumunda tutulması gibi, kedi dikkati ile^α dâimâ kalplerini gözleyerek, kalplerinin aşırılıklara sapmadan "*orta yol-kalbi selîm*" dengesinde kalmasında muvaffak olarak "*büyük savaşı*" kazanmalıdırlar!..

Kalplerimizin Bekçileri

Kişinin özellikle her bir Müslüman'ın kalbinin bekçisi, her bir kalbin bizzat sâhibi olan kişidir. Bunun içindir ki Peygamberimiz (SAV), 14 asır önce şu meşhur hadîsini söylemiştir:

"İnsanın vücûdunda küçük bir et parçası vardır. O güzel olursa bütün vücût güzel olur; o kötü olursa bütün vücût kötü olur⁶."

^α Kedi delikten çıkacak olan fareyi yakalamak için deliğin başında ne kadar sessiz fakat ne kadar dikkatli olarak beklediğini inceleyiniz. O anda kedinin bir tüyünün (kılının) bile kıpırdamadığını göreceksiniz. İnsanlar da cıva gibi kaygan olan kalplerini böyle bir dikkatle beklemeleri gerekiyor.

Şuna inanıyorum ki İslâm'ın mubahından tutunuz da farzlarına kadar her müeyyidesi bilimsel olarak pozitif dalga ve mekruhundan haramına kadar her yasağı ise negatif dalga karakterinde olup pozitif dalgalar geliştirici ve negatif dalgalar yok edici özelliktedir.

Kalbimiz güzel olursa vücûdumuz da güzel olur. Eğer nefisle her an yapılan savaşı kazanarak kalbimizi dengede tutabilirsek, o zaman beyinden vücûdumuzun en uzak noktalarına kadar yayılan (ve aşırıya kaçmayan) orta yol dalgaları, organlarımızın en güzel bir şekilde gelişmesi için uygun öz su ve hormonların salgılanarak sağlıklı bir şekilde gelişmesi sağlanmış demektir.

Aksi halde, aşırı davranış ve düşüncelerle beyinden yayılan aşırı dalgalar, meselâ aşırı büyümeye başlayan kanser hücrelerinde olduğu gibi, hücre ve organlarımızın aşırı davranışlarına ve tahrip olmalarına ve neticede sağlığımızın bozulmasına neden oldukları gibi, negatif nazar ve kin dalgaları gibi olanları başkalarını da tepeler ve yok eder⁷.

---

⁶ Görmez, M., **KALBİN ERBAİNİ**, Alındığı İnternet Elektronik Adresi,
http://www.mehmetgormez.com/dosyalar/1_11977518_7953420.doc, En Son Erişim Târihi: 3.12.2012

⁷ Temiz, M., **Güzellik ve Şöhret Âfeti Nazar (Göz Değmesi)**, Alındığı İnternet Elektronik Adresi,
http://gayalo.net/dosyalar/NAZAR%20_GÖZ%20DEĞMESİ_%20VE%20ŞÖHRET%20ÂFETİ.pdf YA DA
[http://mtemiz.pamukkale.edu.tr/bilim/NAZAR%20\(GÖZ%20DEĞMESİ\)%20VE%20ŞÖHRET%20ÂFETİ.doc](http://mtemiz.pamukkale.edu.tr/bilim/NAZAR%20(GÖZ%20DEĞMESİ)%20VE%20ŞÖHRET%20ÂFETİ.doc) YA DA , En Son Erişim Târihi: 26.12.2012.